

De geschiedenis van Jan Claesen “de trompetter”

Volgens een overlevering was Jan Claesen (†1634) een trompetter in het leger van Frederik Hendrik (1584 - 1647), die later met zijn vrouw Katrijn poppenkastvoorstellingen gaf. Naar aanleiding hiervan ontstond het lied "Jan Klaassen de Trompetter" van Rob de Nijs, dat in 1973 populair was. Het graf van deze trompetter wordt thans in Andel aangewezen.



Beeld in Woudrichem, een cadeautje van de Rotary ter verfraaiing van de vesting.

Andel

Het dorp Andel (Brabants: Ael) ligt in het rivierengebied in het Land van Heusden en Altena. Tot 1812 behoorde het tot Holland, maar tegenwoordig ligt het grondgebied in de provincie Noord-Brabant. Andel is deel van de gemeente Woudrichem. Het dorp is ontstaan op de oeverwal van de rivier de Alm, maar ligt door veranderingen van de rivierenloop tegenwoordig aan de Afgedamde Maas. Het dorp is bekend vanwege de dam in de Maas en de daaringelezen Andelse Sluis. Het opvallendste gebouw is ongetwijfeld de 14e eeuwse Romboutstoren met zijn karakteristieke bakstenen spits.

Andel bestaat uit Op- en Neder-Andel. De vondsten van Romeins aardewerk duiden op bewoning, die terug gaat tot de 2e eeuw na Christus. In de 9e eeuw wordt het dorp voor het eerst in geschreven bronnen vermeld. De hervormde kerk van Op-Andel dateert uit de 13e eeuw, van de kerk van Neder-Andel is alleen nog de toren over. **Op het kerkhof bij deze toren is Jan Claesen begraven.** De legende wil dat dit de Jan Claesen is, die trompetter was in het leger van de Prins van Oranje.

Jan Klaasen als figuur uit de commedia dell'arte

Jan Klaasen heeft oorspronkelijk hetzelfde uiterlijk als Pulcinella uit de commedia dell'arte, namelijk een hoge bochel en een puntige buik.

Jan Klaasen is met zijn vrouw Katrijn de vaste hoofdpersoon in de verhalen die in de kast worden opgevoerd. Jan betreft het publiek vaak bij het spel. Zo zal hij hen vragen op een bepaald voorwerp te letten en hem te roepen als er wat mee gebeurt. Dat dit fout afloopt staat bij voorbaat al vast. Toch hebben al zijn avonturen een happy end.

Jan is qua karakter een dommig persoon met een gouden hart. Hij bracht het zelfs tot romanfiguur in het werk van de schrijver Cor Ria Leeman als een soort kinderversie van Tijn Uilenspiegel.

Volgens het Amsterdams Gemeentearchief zijn de poppenkastfiguren gebaseerd op twee oud inwoners van de Jordaan, Jan Klaassen en Katrijn Pieters. Zij waren in 1686 in de Nieuwe Kerk getrouwd. Catharina woonde in de Tuinstraat, Jan in de Anjelierstraat. Zij dronk en hij hield niet van hard werken. Jan Klaassen begon een poppenkast vermaakte boeren, burgers en buitenlui met de uitbeelding van zijn huwelijksleven, waaraan nogal iets ontbrak! "Hun huwelijk kende echter zoveel wantoestanden, dat de kerkenraad van de Amsterdamse hervormde gemeente op 21 januari 1706 besloot het stel ter verantwoording te roepen, zoals te lezen staat in de protocollen."

Zie ook: <http://nl.wikipedia.org/wiki/Andel>

Zie ook: <http://www.cubra.nl/bomen/boomvandeweek/andeljanclaesenboom/andellindejanclaesen.htm>

Zie ook: http://nl.wikipedia.org/wiki/Jan_Klaasen

"Jan Klaassen de Trompetter" van Rob de Nijs

Het leger sloeg z'n tenten op voor Alkmaar in het veld
En zolang geen vijand zich liet zien was iedereen een held
De kroeg werd als strategisch punt door 't hoofdkwartier bezet
De officieren brulden: Jan, kom speel op je trompet
Ze werden wakker in de goot, in de morgen kil en koud
Maar Jan Klaasen sliep in de armen van de dochter van de schout

Refrein

De prins sprak op inspectie tot de majoor van de compagnie
Ik zie hier alle stukken wel van de artillerie
Ja, zelfs dat kleine in uw kraag en dat blonde in uw bed
Maar waar zit dat stuk ongeluk van een Jan met z'n trompet
En niemand die Jan Klaasen zag die bij de stadspoort zat
En honderd liedjes speelde voor de kind'ren van de stad

Refrein

Jan Klaasen zei: Vaarwel mijn lief, ik zie je volgend jaar
Wanneer de lente terugkomt dan zijn wij weer bij elkaar
De winter ging, de zomer kwam, de oorlog was voorbij
Maar 't leger is nooit teruggekeerd van de Mokerhei
Geen mens die van Jan Klaasen ooit iets teruggevonden heeft
Maar alle kinderen kennen hem, hij is niet dood, hij leeft

Refrein

En hij had geen geld en hij was geen held
En hij hield niet van het krijgsgeweld
Maar trompetter was hij wel in hart en ziel

Refrein

Jan Klaasen was trompetter in het leger van de prins
Hij marcheerde van Den Helder tot Den Briel
En hij had geen geld en hij was geen held
En hij hield niet van het krijgsgeweld
Maar trompetter was hij wel in hart en ziel
